

Alternativ til pronomenet *de–dykk* og possessivet *dykkar*

Torodd Kinn

Førsteamanuensis i nordisk språkvitenskap

Universitetet i Bergen

Februar 2011

Dette er ei utgreiing om kva alternative former til pronomenet *de–dykk* og possessivet *dykkar* som kan eigne seg best i ei ny nynorsk rettskriving.¹

Det går fram av innstillinga (s. 149) at rettskrivingsnemnda har fått framlegg om å ta inn skriftformer som representerer talemålsformer med kort *å*-lyd. Førebels har ein ikkje gått inn for det. Konklusjonen nedanfor er at det er gode grunnar til å tillate *dokker* som subjekts- og objektsform og *dokkers* som possessiv.²

Papazian (2008) er den mest oppdaterte publiserte oversikta over kva former som vert nytta av pronomenet og possessivet i andre person fleirtal.³ Utgreiinga byggjer i hovudsak på den artikkelen, men eg har òg brukt *Norsk Ordbok*, grammatikkane til Aasen, Elstad (1982), Jahr (1990) og Skjekkeland (2005) og hatt nytte av denne nettsida til Øystein A. Vangsnes: www.forskning.no/blog/vangsnes/270327.

Kva er grunnane til å innføre alternative former?

Det er fleire grunnar til å vurdere seriøst å innføre alternativ til *de–dykk* og *dykkar*.

1. Subjektsforma *de* er svakt skild frå to andre pronomen: *det* og *dei*. Anten det er snakk om nynorsk leseuttale eller dei talemåla som har ei slik form, er den vanlegaste uttalen /de:/, slik at det er lydleg samanfall med *det*. Ein annan vanleg uttale er /di:/, som òg er ein vanleg uttale av *dei* i talemåla, inkl. bokmålsnære talemål. Forma *de* er såleis systematisk noko dysfunksjonell og forvirrande for urøynde nynorskbrukarar, jf. innlegg ved Lars S. Vikør på høyringsmøtet i Språkrådet 21. februar i år.

¹ I ei sak som denne er det naturleg å spørje kva forfatternen si eiga interesse er. Eg har alltid brukt nynorsk så sant eg har hatt høve til det, og har lenge ønskt meg alternativ til *de* og særleg *dykk* og *dykkar*. Dersom det vert innført former med *o*, vil eg ta dei i bruk. Eg er oppvaksen i Ytre Sunnfjord og bruker *dåkke* som både subjekts- og objektsform og *dåkka* som possessiv. Den eldre generasjonen heime har *de* som subjektsform, men forma er på veg ut. Den yngre generasjonen har teke i bruk ulike former med *-s* som possessiv, slik at ein i tillegg til *dåkka* høyrer *dåkkas*, *dåkkes*, *dåkkis*. Når eg nedanfor primært fremjar *dokker* og *dokkers*, er det altså ikkje mine eigne talemålsformer, men eg vil bruke dei dersom dei kjem inn i norma.

² I former som er meinte som skriftlege, er *o* i nytta for kort *å*-lyd i denne utgreiinga, medan *å* er brukt for å gje att talemålsformene.

³ Papazian reknar ubøyelege possessiv som genitiv av pronomenet. Her er det gjeve førerang til syntaktiske ordklassekriterium, slik at dei vert rekna som possessive determinativ.

2. Forma *dykkar* finst knapt i eitt einaste talemål. Forma *dykk* er registrert for Mykland (i Froland i Aust-Agder) i *Norsk Ordbok*, men Papazian (s. 81) tviler på om forma finst i det heile no. Talemålsgrunnlaget er såleis svært svakt, jamvel om det finst andre variantar med *y*, som t.d. *dykkån* (possessiv) og *dykke* (pronomen).

3. Skiljet mellom subjekts- og objektsform har stadig svakare talemålsgrunnlag. Det er forsvunne i store delar av landet og er på raskt vikande front der det framleis finst. Det er alle stader objektsforma som overtek som subjektsform. Dette er i ferd med å skje, der det ikkje alt er gjennomført, svært mange stader i det nynorske kjerneområdet, og utanfor. Systemavstanden mellom nynorsknorma og mange talemål fører til ein del feil bruk av formene, så å seie alltid ved at *dykk* vert brukt som subjekt.

3. Dei *y*-haldige formene *dykk* og *dykkar* er upopulære i store grupper av språkbrukarar, anten nynorsk er hovudmål eller sidemål. Dette er velkjent, og det kom svært tydeleg til uttrykk i innlegga til fleire av deltakarane på høyringsmøtet. Fleire røynde og ihuga nynorskbrukarar gav uttrykk for sterke kjensler mot forma *dykk*.

Grunnen til at *dykk* og *dykkar* er mislikte av så mange, heng saman med bruksområdet for personlege pronomen i andre person. Første- og andrepersonspronomen vert svært ofte nytta i personleg og privat kommunikasjon – dei er dei typiske personlege pronomena (meir enn dei i tredje person). Avstand mellom tale og skrift vert særleg problematisk for slike ord, fordi det for mange kjennest upersonleg å bruke markert skriftspråklege former. Dette fører til at det vert kjenslemessig vanskeleg å skrive nynorsk i visse samanhengar.

Unngåing og omskriving innanfor norma er vanlege konsekvensar av motviljen mot *dykk* og *dykkar*. Men den verste konsekvensen for nynorsken som daglegspråk er at mange tyr til dialektformer i staden. Dette er eit domenetap for nynorsken i den privatspråklege sfæren, og det er etter mi vurdering den viktigaste grunnen til å innføre alternativ til *de-dykk* og *dykkar*.

Det er ingen som helst tvil om at det ville glede svært mange nynorskbrukarar om dei fekk høve til å bruke andre former som ligg nærare talemålet deira.

Kva er grunnane til å halde fast ved *de-dykk* og *dykkar* som eineformer?

1. Ein kan sjølv sagt ikkje stengje ute dei gamle formene om ein tillèt nye. Det må altså verte tale om ny valfridom. I ei reform der innstramming står sentralt, kan dette oppfattast som problematisk.

2. Det er ikkje eitt sett av landsdekkjande alternative former som peiker seg klart ut som opplagde val. I tillegg til *de-dykk* og *dykkar* og sjølv sagt *dere* (og andre former med *d-r-*)

finst det ei mengd ulike former, i all hovudsak av typen *d-k(k)*-. Talet på stavingar i pronomenet varierer (éi eller to), vokalen/vokalane varierer, og talemål med tostavingsform har dels vokalutgang i pronomenet, dels konsonantutgang på *-r* eller *-n*. Forma på possessivet varierer likeins mykje. Det er såleis visse vanskar med å velje former.

Alternativ til berre *dykk* og *dykkar*, eller til *de* òg?

Det at det særleg er *y*-formene *dykk* og *dykkar* som er upopulære og har svakt talemålsgrunnlag, taler for at det framfor alt er dei det trengst alternativ til. Men pronomenet *de* og skiljet mellom subjekts- og objektsform er, som nemnt ovanfor, på raskt vikande front i talemåla. Dersom ein først gjer noka endring i rettskrivinga for andre person fleirtal, er det klart mest framtidsretta å la endringa gjelde subjektsforma òg, slik at ein kan ha samanfall mellom subjekts- og objektsform.

Kva alternative former er det best å velje?

Dersom ein skal vurdere å innføre alternativ til *de-dykk* og *dykkar*, er det særleg tre spørsmål ein bør stille:

1. Kva former er mest utbreidde i talemåla, målt i folketal og areal?
2. Kva former er det best grunn til å tru at kan verte tekne i bruk?
3. Kva former er språkssystematisk mest tenlege?

Kva former av pronomenet er mest utbreidde på landsbasis?

Både subjekts- og objektsformene kan delast inn i tre typar på lydleg grunnlag. Alle byrjar på *dV(:)*-, altså *d* pluss kort/lang vokal. Dei tre typane er (a) former som sluttar med den første vokalen (*V*-former), (b) former som har *k* etter vokalen (*k*-former) og (c) former som har *r* etter vokalen (*r*-former). *K*-former og *r*-former kan vere fleirstava, dvs. ha ein ny vokal og ev. ein konsonant etter *k/r*. Det finst (eller har inntil nyleg funnest) seks ulike system for kombinasjon av pronomentypane. Dei er sette opp i tabell 1.

	Subjekt	Objekt	Døme	Utbreiing og spreining/minking
System 1	<i>k</i> -form	= <i>k</i> -form	<i>dokk-dokk</i>	heile Nord-Noreg, ein god del av Trøndelag, indre Nordmøre, ytre Vest-Agder, Gudbrandsdalen, det meste av Nord-Østerdalen, alle bymål langs kysten frå Lyngdal i Vest-Agder til Finnmark; ser ut til å ta over dei fleste område med system 2, bortsett frå nokre område der det kjem i konkurranse med system 6

System 2	V-form \neq k-form	<i>di-dokk</i>	(eldre) bygdemål i ein god del av Trøndelag, det meste av Møre og Romsdal, heile Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, indre Agder, indre Telemark, det meste av Austlandet utanom Oslofjord-området; ikkje brukt i nokon moderne bymål; i ferd med å verte fortrent av system 1 dei fleste stader, nokre stader av system 6
System 3	V-form \neq V-form	<i>de-dò</i>	eldre mål i delar av Nord-Østerdalen, stort sett fortrent av (først system 2 og så) system 6
System 4	V-form = V-form	<i>dø-dø</i>	eldre mål i Midt-Østerdalen og delar av Solør, stort sett fortrent av (først system 2 og så) system 6
System 5	V-form \neq r-form	<i>di-dere</i>	eldre mål i distrikta rundt Oslofjorden og kysten til Telemark, i ferd med å verte fortrent av system 6
System 6	r-form = r-form	<i>dere-dere</i>	nyare mål i distrikta rundt Oslofjorden og kysten av Sørlandet vest til Mandal, spreier seg på Austlandet og Sørlandet

Tabell 1. System for pronomen i andre person fleirtal

Det er berre system 1, 2 og 6 som kan seiast å vere fullt levande i målføra. Innanfor type 6 er forma *dere* etter kvart heilt dominerande overfor former som *dår* og *dør(e)*. Utbreiinga er stor i folketal, mindre i areal.

System 2 er på raskt vikande front. Det er færre og færre unge som bruker det, og ingen yngre bymål har det. Subjektsforma er *de*, *di* eller *dø*. Objektsformene i system 2 og eineformene i system 1 er *k*-former. Vi skal sjå nærare på korleis dei fordeler seg med omsyn til vokalen mellom *d*-en og *k*-en. Det finst former med *e* (*æ*), *i*, *y*, *ø*, *å* (*ò*) og *u*; det vert ikkje gjort noko forsøk på å skilje mellom *e* og *æ* eller mellom *å* og *ò* her. Tabell 2 syner utbreiinga av dei ulike vokalismene i fylka; Oslo, Vestfold og Østfold har ikkje *k*-former. Det har vore vanskeleg å sortere informasjonen for Trøndelags- og Agder-fylka, så dei er slått saman parvis i fleire av tabellane. Ein stor X syner at vokalismen er klart dominerande i fylket, ein liten x at han finst som mindre utbreidd variant eller som éin av fleire som eg ikkje torer å rangere.

	<i>e</i>	<i>i</i>	<i>y</i>	<i>ø</i>	<i>u</i>	<i>å</i>
Finnmark						X
Troms						X
Nordland				x		X
Trøndelag						X
Møre og Romsdal				x		X

	<i>0</i>	<i>-V</i>	<i>-Vn</i>	<i>-Vr</i>
Finnmark	x			X
Troms	x			X
Nordland	x			X
Trøndelag	x			x
Møre og Romsdal	x	x		x

Sogn og Fjordane	x	x				X
Hordaland	x					X
Rogaland						X
Agder	x	x	x	x	x	x
Telemark	x	x	x	x		
Buskerud	x	x				
Oppland	x	x		x		
Hedmark	x	x		x		
Akershus	x	x				

Tabell 2. Vokalen mellom *d* og *k(k)* i *k*-former

Sogn og Fjordane		X		
Hordaland		x	x	x
Rogaland		x	x	x
Vest-Agder		x		

Tabell 3. Slutt delen av pronomen med *-åk(k)*- (t.d. *dåkk*, *dåkke*, *dåkken*, *dåkker*)

Former med *y* er berre brukte i Telemark og Agder, men det er senking til *ø* i større område på Austlandet. Papazian (s. 81–82) seier at det er usikkert om forma *dykk* finst i noko talemål i det heile (i motsetnad til *dykke(n)*, *dykkån*, *dykko*); *Norsk Ordbok* har som nemnt *dykk* vsa. *dykke* for Mykland. Aasen nemner ikkje *dykk* som talemålsform i nokon av grammatikkane sine. Avrunding til *i* og senking til *e* er i hovudsak (men ikkje berre) eit innlandsfenomen. Vokalen *u* finst berre i Åseral i Vest-Agder. Formene med *å* må vere analogisk danna etter vokalen i første person dualis, jf. Rogalands- og Agder-forma *åkke* for *oss*. Dei finst i Agder og er dominerande frå Rogaland og nord til Finnmark. Når det finst former med *ø* i Møre og Romsdal og Nordland, er dei nok utvikla frå ein *å*-lyd og ikkje frå *y*. Såleis er det klart at former med *å* dominerer mellom *k*-formene og finst i alle landsdelar med unnatak av Austlandet.

Går vi nærare inn på klassen med *-åk(k)*-, er det naturleg med ei firdeling i (a) einstavingsforma *dåkk* og (b) tostava former som sluttar på vokal (*dåk(k)e*, *dåka*, *dåk(k)o*, *dåkkå*), (c) på vokal + *n* (*dåk(k)en*, *dåkan*) og (d) på vokal + *-r* (*dåkker*, *dåkkar*, *dåkkår*). Fordelinga er vist i tabell 3.⁴ Formene på *-n* har ei klar sørvestlandsk tilhøyrsl. Formene *dåkk* og *dåk(k)e* har òg kvar sitt nokså regionsavgrensa preg; einstavingsforma er brukt i ulike område sør til Romsdal, medan tostavingsformene utan konsonant til er å finne på strekninga frå Vest-Agder til Nordmøre. Derimot er formene på *-r* temmeleg overregionale; dei finst i dei fleste fylke frå Finnmark til Rogaland. Særleg kan ein merke seg at *dåkker* er brukt både i det meste av Nord-Noreg inkl. (alle?) byane og i folkerike byar lenger sør som Trondheim, Kristiansund, Molde, Bergen (uttalt [²døkæ] med skarre-*r*-farging av *e*-en), Haugesund

⁴ Liknande former finst ved andre førstevokalar òg, men dei skal få liggje.

([²døkɔ̃]) og Stavanger/Sandnes ([¹døkɔ̃]). At *dåkker* er brukt i byane langs store delar av kysten, syner at forma må ha breidd seg mykje i løpet av dei siste generasjonane.

Oppsummeringsvis kan ein seie at system 1 (typen *dokk–dokk*) og system 6 (typen *dere–dere*) er dei klart dominerande i yngre språk på landsbasis, og dei er einerådande i bymåla. I kjerneområdet for nynorsken er system 1 raskt i ferd med å fortrenge system 2 (typen *di–dokk*).

Kva former av possessiv med k er mest utbreidde på landsbasis?

Forma *dykkar* finst, så vidt eg kan sjå, ikkje som talemålsform korkje hos Papazian, i *Norsk Ordbok* eller i grammatikkane til Aasen, så det verkar som ho er ikkje-eksisterande i talemåla.

Ein del talemål på Austlandet med *k*-form av pronomenet har ei form utan *k* av possessivet, men målføra elles i landet har *k* i possessivet òg. Possessivet kan vere einstava (dvs. *dåkk*, visst berre i eit område i Sør-Trøndelag), men har så å seie alle stader ei staving til. Tostava possessiv kan ende på vokalen eller ha diverse konsonantutgangar. I tabell 4 har eg registrert dei *k*-possessivvariantane som Papazian nemner.⁵

	0	-V	-Vr	-Vn	-Vs	-Vrs	-Vns
Finnmark						x	
Troms						x	
Nordland						x	
Trøndelag	x	x			x	x	
Møre og Romsdal		x	x		x	x	
Sogn og Fjordane		x			x		
Hordaland		x		x	x	x	x
Rogaland		x			x	x	
Agder*		x	x	x	x	x	x
Telemark				x	x		x
Buskerud		x		x	x		x
Oppland		x	x	x	x	x	

Tabell 4. Utgangen på possessiv med *k*. *Dessutan *dåkkarses*.

⁵ Nokre få dialektar har (hatt) samsvarsbygde possessiv, jf. Papazian (s. 73), men dei fleste (no kanskje alle) stader er det ubøyeleg.

Variasjonen er stor, men den vidaste geografiske utbreiinga har former på *-rs*, som *dåkkers*. Denne forma er, liksom pronomenet *dåkker*, brukt i byar langs kysten frå Finnmark til Stavanger/Sandnes (om ikkje endå lenger sør). Det er elles ingen tvil om at former med *-s* generelt må vere i sterk frammarsj. Det er ei naturleg utvikling, ettersom *-s* er ein tydeleg markør av eigeforma.

Kva former kan verte tekne i bruk?

Dette er det sjølvsagt vanskeleg å seie noko sikkert om når ein (så vidt eg veit) ikkje har pålitande undersøkingar av språkbrukarane sine ønske å byggje på.

Men det er god grunn til å tru at både *dokker*, *dokke* og *dokk* (skrivne med *o*) er former som kan verte aksepterte av mange, ettersom motstanden mot *dykk* er så sterk. For ein del språkbrukarar vil nesten kva form som helst som representerer ein uttale med *å*-lyd, vere å føretrekkje.

For mange nynorskbrukarar vil nok *dokke* opplevast som den beste av dei tre formene, fordi dei har *dåkke* eller *dåke* i talemålet sitt.

Samtidig er *dokker* ei form som er godt kjend i mykje av landet; ho vert ikkje sedd på som rar eller gammaldags, ettersom ho har vore i framgang i bytalemåla. Nynorskbrukarar i store delar av det området som har *dåk(k)e*, er vande med at mange ord (fleirtal av substantiv, presens av verb m.m.) endar på *-r* i skrift, men ikkje i talemålet. Såleis vil *dokker* i skrift vs. *dåkke* i tale føye seg inn i eit kjent mønster for mange.

For nynorskbrukarar flest vil det nok kjennast noko mindre naturleg å skrive *dokk*. Forma har ei staving mindre enn dei formene som er vanlege der dei fleste nynorskbrukarane bur. Det kan hevdast at det talar for forma at ho er kort og skil seg lite frå *dykk*, men det er òg mogleg at det siste tvert om talar mot forma.

For språkbrukarar som seier *dåkk*, er det ein viss avstand til *dokker*. *Dåkk* er noko nytta i Nord-Noreg, men *dåkker* er den mest utbreidde forma i landsdelen. *Dåkk* er òg mykje nytta i Trøndelag, men her har Trondheim *dåkker*. Såleis er det grunn til å tru at *dokker* kan vere eit akseptabelt val for nordlendingar og trønderar.

Kva former er språkssystematisk mest tenlege?

Med omsyn til bruk som subjekts- og objektsform er det ingen skilnad mellom *dokker*, *dokke* og *dokk*: Alle er like brukelege.

Men med omsyn til det avleidde possessivet er dei ikkje heilt likeverdige. Dersom ein tek i bruk *dokker* som pronomen, er det berre eitt aktuelt possessiv: *dokkers*. Det er ei enkel danning av ein type som er produktiv i moderne norsk, og det er ei tydeleg eigeform.

Om ein vel *dokke* eller *dokk*, kan fleire possessivvariantar vere moglege, t.d. *dokkar*, *dokkes* eller *dokkers*. Dette gjer dei pronomenformene litt meir problematiske i eit systemperspektiv enn *dokker*.

Stavemåten

Dersom ein innfører pronomen og possessiv med kort *å*-lyd, bør dei skrivast med *o*, altså t.d. *dokker* og *dokkers*. Slik stavemåte er normalregelen; dei einaste orda med skriftbiletet *-åkk-* i *Nynorskordboka* er *tråkk*, *tråkke* og *tåkke*, som er avleiingar av ord med *å* (*trå* og *tå*), pluss nokre samansetjingar der det er morfemgrense mellom *k*-ane. Det er heller ingen etymologisk grunn til å bruke *å* i dette tilfellet, for *å*-lyden er høgst sannsynleg henta analogisk frå første person dualis, jf. norrønt *okkr*. Den einaste ulempa med stavemåten *dokker* er homonymi med ubestemt fleirtal av substantivet *dokke*, men det kan ikkje vere noka vesentleg innvending mot stavemåten med *o*.

Heimling i mandatet

Det er god heimel i mandatet for å innføre *dokker* og *dokkers* som alternativ til *de-dykk* og *dykkar*.

I punkt 1 i mandatet står det at den nye norma skal vere «ei tydeleg, enkel og stram norm for nynorsk». Norma vert neppe så mykje mindre tydeleg om ein tillèt *dokker* og *dokkers*, og det er unekteleg enklare med éi form av pronomenet enn to – men norma vert mindre stram på akkurat dette punktet.

Punkt 2 i mandatet seier at det skal verte «lettare å vera nynorskbrukar». Mange nynorskbrukarar vil finne det enklare å bruke *dokker* i staden for *de-dykk* i den forstand at det er enklare å ikkje skilje mellom subjekts- og objektsform når ein ikkje har skiljet i talemålet sitt. Dessutan – og det er viktigare – vert det for mange generelt mindre belastande å halde seg til nynorsk rettskriving i privat og personleg kommunikasjon dersom dei slepp å skrive *dykk* og *dykkar*. Punktet set opp som mål at norma skal verte «stabil over tid». Dersom ein held fast ved *de-dykk* og *dykkar*, held ein fast ved former og eit system som har raskt minkande oppslutnad. Som nemnt er det uklart om *dykk* og *dykkar* eksisterer som talemålsformer i det heile. I så fall er norma stabil, men ein må rekne med at språkbruken vil avvike frå

nynorsknorma stadig oftare. Upopulære former i norma fremjar domenetap for nynorsken i privat språkbruk.

I punkt 3 står det at nynorsken framleis skal «appellera til språkbrukarar over heile landet». På dette punktet fell dei tradisjonelle formene igjennom. Dei appellerer i liten grad til nynorskbrukarar flest; tvert om er dei til dels sterkt mislikte. Norma skal gje rom for «former som er i allmenn bruk blant breie grupper av nynorskbrukarar». Former som *dokker* og *dokkers* er naturlegvis ikkje frekvente i nynorsk skriftspråkstradisjon, ettersom dei ikkje har vore tillatne som del av norma. Men dei tilfredsstillir i høgere grad enn *de-dykk* og *dykkar* kriteria som elles er sette fram i dette mandatpunktet: Dei har «[b]reitt talemålsgrunnlag», dei er «mykje brukte», og dei har god «geografisk spreining». *Dykk* og *dykkar* har som nemnt eit uhyre avgrensa talemålsgrunnlag.

Konklusjon

Etter mi vurdering vil det styrkje nynorsk som daglegspråk om ein tillèt *o*-haldige alternativ til *de-dykk* og *dykkar*. *Dokker* og *dokkers* er best eigna.

Særleg *dykk* og *dykkar* er upopulære og fører til unngåing og bruk av dialekt i staden for nynorsk. Dei finst knapt i talemåla. Forma *de* er ikkje så upopulær, men skiljet mellom subjekts- og objektsform har sviktande talemålsgrunnlag, slik at former med *k* vert brukte i subjektsfunksjon òg.

Det byr på visse vanskar å velje alternative former, men *dokker* som pronomen (både subjekts- og objektsform) og *dokkers* som possessiv synest å vere det beste valet. *Dokker* har i høgere grad enn dei mest aktuelle konkurrentane (*dokke* og *dokk*) ein overregional posisjon. Denne forma har òg den føremonen at det ikkje er tvil om kva possessiv ho må kombinerast med; det må vere *dokkers*. For *dokke* og *dokk* er det fleire moglege possessiv. Ei possessivform på *-s* er tydeleg, og slike former får stadig vidare talemålsutbreiing for dette possessivet og andre (t.d. *våres*). *Dåkker* er ikkje svært mykje brukt i kjerneområdet for nynorsken (særleg *dåkke* og *dåke* er vanlegare), men i mykje av dette området er språkbrukarane fortrulege med å skrive *-r* der ordet sluttar på vokal i talemålet (t.d. *gutar* og *heiter* i skrift der dialekten har *guta* og *heite*).

Litteratur

Elstad, Kåre. 1982. «Nordnorske dialektar». Tove Bull og Kjellaug Jetne (red.), *Nordnorsk*.

Språkarv og språkforhold i Nord-Noreg, s. 9–100. Oslo.

Jahr, Ernst Håkon (red.). 1990. *Den store dialektboka*. Oslo.

Norsk Ordbok, bd. 1 og 2. 1966 og 1978. Oslo.

Papazian, Eric. 2008. «De – dykk – dere. Andre person flertall i nordisk, særlig norsk». *Maal og Minne* (1): 69–97.

Skjekkeland, Martin. 2005. *Dialektar i Noreg. Tradisjon og fornying*. Kristiansand..

Aasen, Ivar. 1848. *Det norske Folkesprogs Grammatik*. Kristiania.

Aasen, Ivar. 1864. *Norsk Grammatik*. Kristiania: Malling.